

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)**

Кафедра захист рослин

**VI Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»**

26 листопада 2024 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Полтавський державний аграрний університет
Institute of European Education (Болгарія)
Національний аграрний університет Вірменії
University of Opole (Польща)
International Slavic University (Македонія)
ISMA University (Латвія)**

Кафедра захист рослин

**VI Міжнародна науково-практична
інтернет-конференція
«Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»**

26 листопада 2024 року

м. Полтава

УДК 632.93

3-38

Сучасні аспекти і технології у захисті рослин : Матеріали VI Міжнародної наук.-практ. інтернет-конференції (м. Полтава, 26 листопада 2024 р.). Полтава: ПДАУ, 2024. 148 с.
DOI:10.5281/zenodo.14534615

ISBN 978-617-8466-00-8

Міністерство освіти і науки України, Державна наукова установа «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» (УкрІНТЕІ), Посвідчення № 575 від 22 жовтня 2024 р. (VI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Сучасні аспекти і технології у захисті рослин»).

У збірнику представлені тези, присвячені сучасним проблемам захисту і карантину рослин, фітосанітарного моніторингу та розвитку агроєкосистем України. Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, здобувачів вищої освіти та аспірантів вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських підприємств АПК різної організаційно-правової форми господарювання та всіх, кого цікавить проблематика сучасного захисту рослин в агроєкосистемах України.

The collection presents theses devoted to modern problems of plant protection and quarantine, phytosanitary monitoring and development of agroecosystems of Ukraine. The materials are intended for researchers, teachers, graduates and graduate students, specialists and managers of agricultural enterprises of various organizational and legal forms of management and all who are interested in modern plant protection in agroecosystems of Ukraine.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Доля Микола Миколайович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри інтегрованого захисту і карантину рослин Національного університету біоресурсів і природокористування України, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України.

Поспелов Сергій Вікторович – доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри землеробства і агрохімії імені Сазанова Полтавського державного аграрного університету.

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського державного аграрного університету (протокол № 5 від 26.12.2024 року)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

© Полтавський державний аграрний університет, 2024

ЗМІСТ

Колесніков Л. О., Писаренко В. М.	БРУННЕР ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ – ЗАСНОВНИК ЕНТОМОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ ҐРУНТОЗАХИСНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА В УКРАЇНІ	9
РОЗДІЛ 1. ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ І КАРАНТИНУ РОСЛИН		14
Самородов В. М., Шиян О. О.	ЯСКРАВІЙ СЛІД КОРОТКОГО ЖИТТЯ ПРОФЕСОРА МИКОЛИ ГРОСГЕЙМА (1889-1938)	14
Венгер О. В., Федорчук Н. А., Шевчук О. П.	МИНУЛЕ І СУЧАСНЕ ВІДДІЛУ ЗАХИСТУ РОСЛИН ІНСТИТУТУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПОЛІССЯ	19
Самородов В. М., Кавалір Л. В., Шиян О. О., Кигим С. Л., Халимон О. В.	ЖИТТЯ ТА ДІАПАЗОНИ ТВОРЧИХ ПОШУКІВ ГАННИ МИКИТІВНИ КОЛОБОВОЇ (1889-1979)	24
Коваленко Н. П., Поспелова Г. Д.	ВНЕСОК ПОЛТАВСЬКОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ У РОЗВИТОК ДОСЛІДЖЕНЬ ІЗ ЗАХИСТУ РОСЛИН	28
Коваленко Н. П., Шерстюк О. Л.	ЗАХИСТ РОСЛИН: ІСТОРИЧНА ДОВІДКА	31
РОЗДІЛ 2. ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ. ІНТЕГРОВАНІЙ ЗАХИСТ		33
Балан Г. О., Коломієць О. М.	ХВОРОБИ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ ТА ФУНГІЦИДНИЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	33
Бараболя О. В.	ЗАРАЖЕНІСТЬ ЗБІЖЖЯ ШКІДНИКАМИ ХЛІБНИХ ЗАПАСІВ	36
Галушко І. В., Коваленко Н. П., Поспелова Г. Д., Курило С. В.	ФІТОСАНІТАРНИЙ СТАН НАСІННЯ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР	39
Голуб О. Р.	ПРОТРУЙНИКИ У ЗАХИСТІ КУКУРУДЗИ ВІД ХВОРОБ І ШКІДНИКІВ	40
Гончаренко О. М., Чмирь І. С.	СОНЯШНИКОВА ШИПОНОСКА (<i>MORDELLISTENA</i> <i>PARVULIFORMIS</i> STSHEGOL. – VAR.) В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ СТЕПУ УКРАЇНИ	43
Коваленко Н. П., Конєва Т. О. Лугова С. В.	ПЕРЕДПОСІВНА ОБРОБКА НАСІННЯ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ РЕГУЛЯТОРАМИ РОСТУ	45
Коваленко Н. П., Притула А. Р. Вотінцева В. Д.	ВПЛИВ СОРТУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОТРУЮВАННЯ НАСІННЯ ГОРОХУ	48

Коваленко Н. П., Хоменко О. В., Поспєлова Г. Д.	ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕПОСАДКОВОЇ ОБРОБКИ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КАРТОПЛІ	50
Копелець Б. В., Ємець Д. В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАХИСТУ РОСЛИН ВІД ШКІДНИКІВ В ПОСІВАХ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	53
Логвиненко В. В., Писаренко В. М., Піщаленко М. А.	ВПЛИВ СПОСОБІВ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ НА ЧИСЕЛЬНІСТЬ ЗЛАКОВИХ МУХ	54
Малина Г. В. Малина В. Г.	ПОШИРЕНІСТЬ ТА ШКІДЛИВІСТЬ ФОМОЗУ НА РІПАКУ ОЗИМОМУ В ОСІННІЙ ПЕРІОД	58
Мороз Є. О., Поспєлова Г. Д., Коваленко Н. П.	ФІТОСАНІТАРНИЙ МОНІТОРИНГ ГРИБКОВИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ПОСІВАХ ГОРОХУ	61
Піщаленко М. А., Вотінцева В. Д.	ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ ЕНТОМОКОМПЛЕКСУ ШКІДНИКІВ КАПУСТИ РЯДУ ЛУСКОКРИЛИХ НА ТЕРИТОРІЇ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	63
Піщаленко М. А., Лукей І. П.	СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ПИТАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОПУЛЯЦІЙ КОМАХ – ФІЛОФАГІВ УРБОЕКОСИСТЕМИ МІСТА	65
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Логвиненко В. В.	СТРОКИ ПОСІВУ ЯК ФАКТОР ОПТИМІЗАЦІЇ ФІТОСАНІТАРНОГО СТАНУ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	67
Писаренко В. М., Піщаленко М. А., Логвиненко В. В.	ЕКОЛОГІЧНО-ФІЗІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОШКОДЖЕННЯ КЛОПОМ ЧЕРЕПАШКОЇ	69
Поспєлова Г. Д., Коваленко Н. П., Сиваш К. С.	БАКТЕРІАЛЬНІ ХВОРОБИ ПРОСА	71
Рибальченко А. Д., Бибик А. В., Шулещенко В. А.	НАСІННЄВА ІНФЕКЦІЯ ЗЕРНОВИХ І ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР	74
Хайдаров Г. О., Черних С. А., Лемішко С. М.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСЕКТИЦИДНИХ ПРЕПАРАТІВ ПРОТИ ШКІДЛИВОЇ ЕНТОМОФАУНИ ДЛЯ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ В УМОВАХ СТЕПУ УКРАЇНИ	77
РОЗДІЛ 3. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА		78
Грицай Ю. Ю., Поспєлова Г. Д.	ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ БОРОТЬБИ З ГРИБКОВИМИ ХВОРОБАМИ СОЇ	78
Хоменко О. В., Кулик М. І.	ВПЛИВ СПОСОБІВ ЗБИРАННЯ НА ВИХІД КОНДИЦІЙНОГО НАСІННЯ КВАСОЛІ ЗЕРНОВОЇ	81

РОЗДІЛ 4. РОСЛИННИЦТВО		82
Баган А. В., Брехунцова О. А.	ВПЛИВ МІКОРИЗНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ СОНЯШНИКУ	82
Баган А. В., Марусич О. Ю.	ВПЛИВ ІНОКУЛЯНТІВ НА УРОЖАЙНІСТЬ НУТУ	84
Баган А. В., Маслівець О. В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СОЇ	86
Баган А. В., Мусієнко Н. О.	ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНОКУЛЯНТІВ ЗА ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ БОБОВИХ КУЛЬТУР	90
Баган А. В., Панченко А. О.	ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ РОСЛИН ВІВСА ПОСІВНОГО	92
Баган А. В., Тутка Т. О.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МІКРОДОБРИВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ УРОЖАЙНОСТІ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	93
Баган А. В., Шепетун В. В.	ВПЛИВ СОРТУ НА НАСІННЄВУ ПРОДУКТИВНІСТЬ ГОРОХУ ПОСІВНОГО	95
Єгоров Д. К., Єгорова Н. Ю., Реліна Л. І., Бордун М. Д.	ДЕЯКІ ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СЕЛЕКЦІЙНО-НАСІННИЦЬКИХ ІННОВАЦІЙ У ВИРОБНИЦТВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	97
Лаврінченко І. Г., Лісовий В. М.	ВПЛИВ ГУСТОТИ СТОЯННЯ НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА КУКУРУДЗИ	102
Піщаленко М. А., Логвиненко В. В., Дебела А. С.	МІСЦЕ СОЇ В СВІТОВОМУ РОСЛИННИЦТВІ	104
Рибальченко А. М., Мальченко Ю. Ю.	ДОСЛІДЖЕННЯ СОРТІВ ГОРОХУ ЗА ЦІННИМИ ГОСПОДАРСЬКИМИ ОЗНАКАМИ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	108
Рибальченко А. М., Триль В. О.	ВПЛИВ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ЗЕРНОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КУКУРУДЗИ	111
Шакалій С. М., Бороздін В. К.	ВПЛИВ ФАКТОРІВ ДОСЛІДУ НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ НАСІННЯ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА РІЗНИХ ГРУП СТИГЛОСТІ	113
Шакалій С. М., Сашко І. В.	ВПЛИВ ФАКТОРІВ НА РОСТОВІ ПРОЦЕСИ ОЛІЙНОГО НАСІННЯ СОНЯШНИКА	115
Шевченко О.	ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОСЛИН ГІБРИДУ МЕРСЕДЕС РІПАКУ ОЗИМОГО В ОСІННЬО-ЗИМОВИЙ ПЕРІОД ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ СІВБИ	119
Шокало К. С., Беркало М. В.	ХРИЗАНТЕМА МУЛЬТИФЛОРА – КОРОЛЕВА ОСІННЬОГО САДУ	123

Шокало Н. С., Калюжний О. В.	ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКА НА ЗАБУР'ЯНЕНІСТЬ ПОСІВІВ КУКУРУДЗИ НА ЗЕРНО	125
Юрченко С. О., Собко С. В., Камінський В. В.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ УЛЬТРАРАННІЙ СОРТІВ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ІНОКУЛЯЦІЇ НАСІННЯ	127
Баган А. В., Бобошко Н. А.	ОСНОВНІ НАПРЯМИ СЕЛЕКЦІЇ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО	129
Баган А. В., Бутенко О. А., Попович В. С.	ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ЗАЛЕЖНО ВІД ПОКАЗНИКА ФАО	132
Баган А. В., Дорошенко Є. С.	ЧИНА: ГОСПОДАРСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ КУЛЬТУРИ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ	134
Баган А. В., Дружко К. М., Одноочко В. А.	ВПЛИВ МІКРОДОБРИВ НА УРОЖАЙНІСТЬ КУКУРУДЗИ	136
Барат Ю. М., Шамрай А. В., Мордвяник Ю. І.	ФОРМУВАННЯ УРОЖАЙНОСТІ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВИКОРИСТАННЯ МІКРОДОБРИВ	138
Холод А. А., Ємець Д. В.	ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСОБІВ ЗАХИСТУ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В НАСІННИЦЬКИХ ПОСІВАХ	140
Кравченко Р. В., Семенов І. О., Ягич В. І.	ГУМІНОВІ ПРЕПАРАТИ І МІКРОДОБРИВА В РЕГУЛЯЦІЇ ЖИВЛЕННЯ РОСЛИН	142
СПИСОК АВТОРІВ		144

У 2023 році урожайність варіювала від 2,56 до 3,4 т/га. Застосування передпосівної інокуляції насіння препаратом Оптімайз 400 суттєво вплинула на формування врожайності: у сорту Аврора спостерігалось збільшення на 0,42 т/га; у сорту Альянс – на 0,2 т/га, у сорту Діона – на 0,65 т/га. В цілому по досліді за дії препарату збільшення урожайності в 2023 році складало 15,8 %.

У 2024 році відмічений низький гідротермічний коефіцієнт порівняно з 2023 роком. Урожайність зерна сої у 2024 році коливалася від 1,14 т/га до 1,58 т/га залежно від варіанту досліді. Збільшення урожайності за дії біологічної азотфіксації було нижчим і складало: у сорту Аврора – на 0,29 т/га; у сорту Альянс – на 0,22 т/га, у сорту Діона – 0,32 т/га. За несприятливих умов приріст урожайності за рахунок застосування передпосівної інокуляції складав 22,1 %.

За середніми даними найбільшу урожайність мав сорт Діона (2,25 т/га), а найменшу сорт Аврора (2,03 т/га).

Отже, результати польового досліді вказують на доцільність проведення передпосівної інокуляції насіння за вирощування ультра ранніх сортів сої, що підтверджується суттєвим збільшенням урожайності, що складало для сортів: Аврора – 19,19 %, Альянс – 10,58 %, Діона – 24,19 %.

Бібліографія

1. Марущак О. В. Вирощування сої з інокулянтами. *Агроном*. 2013. № 1. С. 152-153.
2. Нагорна О., Магомедов Р., Центило Л. Ефективні інокулянти для насіння сої. *Пропозиція*. 2012. № 3. С. 82-83.
3. Остапчук М. О., Поліщук І. С. Мазур О. В., Максимов А. М. Використання біопрепаратів - перспективний напрямок вдосконалення агротехнологій. *Сільське господарство та лісівництво*. 2015. № 2. С. 5-17.
4. Патица В. П., Колмаз Ю. Т., Малиновська І. М. Продуктивність сої залежно від бактеріальної обробки насіння. *Зб. наук. праць Інституту землеробства УААН*. К.: Нора-прінт, 2000. Вип. 1. С. 91-96.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ СЕЛЕКЦІЇ ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО

Баган А. В., Бобошко Н. І.

Полтавський державний аграрний університет

Перець солодкий (*Capsicum annuum*) є одним з видів трав'янистих рослин однорічного типу родини пасльонових (Solanaceae). Батьківщиною його є тропічні райони Америки, особливо Мексика, Гватемала і Чилі, де він росте як багаторічний дикий напівчагарник. Як овочеву культуру в цьому регіоні її почали обробляти з появою перших сільськогосподарських культур в XII-XI тисячолітті до нашої ери. В Європу вона потрапила в XV столітті, а в Україні почали вирощувати в середині XIX століття, завоювавши високу популярність і визнання.

У даний час цю рослину вирощують в усіх континентах Землі, крім Антарктиди. Як овочева культура має високі смакові якості, дієтичну і поживну

цінність, а також високий вміст вітамінів, особливо вітаміну С (до 400 мг/100 г) [1].

Важливим аспектом його ефективного вирощування є налагодження селекції, що забезпечить впровадження новостворених сортів і гібридів у виробний процес. Новостворені сорти і гібриди, в свою чергу, вимагають науково обґрунтованого насінництва гібридів першого покоління, відбору та відтворення ліній для отримання продукції [2].

Існує багато напрямів селекції солодкого перцю, але найбільш важливим є створення стійких сортів від шкідників та хвороб, а такі хвороби, як фітофтороз перцю, може призвести до 100 % втрат урожаю. Впровадження стійких сортів і гібридів дозволить активно вирішувати багато проблем:

- покращує фітосанітарний стан агроценозів;
- підвищує ефективність організаційно-економічних, агротехнічних, біотичних і генетичних заходів;
- знижує забруднення продукції та навколишнього середовища;
- сприяє збереженню корисних організмів;
- покращує умови запилення;
- підвищує економічні показники виробництва.

Одним з ефективних напрямів селекції перцю солодкого є пророщування насіння в культурній рідині патогена або способом обприскування розчином патогена в великій кількості на рослини. Як правило, для оцінки стійкості беруть уражені відокремлені частинки листка, стебла та плоду перцю солодкого [3].

Сорти перцю солодкого для відкритого ґрунту повинні бути не лише стійкими до хвороб і шкідників, а й мати скоростиглість, дружність формування урожаю, високу стабільність урожайності, плоди гладенькі, масою не менше 55 г, товщиною перикарпію від 3 мм і більше, аромат без гіркоти, на смак ніжний, приємно-солодкий, свіжий, високий вміст вітамінів Р і С [4].

Сорти і гібриди повинні мати вегетаційний період різного ступеня стиглості: ранньостиглі, середньоранні, середньостиглі, середньопізні та бути придатними для механізованого збирання плодів; рослина середнього розміру, з міцним стеблом висотою 40-70 см; плоди легко відокремлюються від рослини; розміщення перших плодів не менше, ніж 10 см від землі, міцність стебла на злам – 20-35 Н, на відрив плода від рослини-10-20 Н; забарвлення плодів у технічній стиглості: кремове, зелене, салатове, жовто-зелене, світло-зелене, темно-червоне, яскраво-червоне або помаранчеве [3].

Наприклад, сорт солодкого перцю Богатир має багато переваг, які роблять його популярним серед виробників. Він є середньостиглим, висотою до 60 см, плід конусо-призматичної форми, масою 150-180 г, має високі смакові характеристики. Сорт є стійким до верицильозного в'янення (грибкове захворювання, яке часто шкодить рослинам родини пасльонових. Урожайність складає до 70 т/га, за призначенням універсальний – підходить як до споживання у свіжому вигляді, так і для консервування чи переробки. Тому

сорт «Богатир» – це ідеальний вибір для фермерів та аграріїв, які шукають стійкий до хвороб сорт, високоврожайний та має універсальне призначення [5].

Одним із напрямів селекції солодкого перцю для умов закритого ґрунту є гетерозисна селекція, яка набуває все більшого розповсюдження в Україні. Але, на жаль, в Україні створена недостатня кількість високоефективних гібридів перцю солодкого, які б задовільнили виробника, особливо зони Полісся і Лісостепу. Таким чином, створення нових сортів перцю солодкого для умов закритого ґрунту є актуальним напрямом в селекції даної культури [2].

Отже, основним напрямом селекції солодкого перцю (*Capsicum annuum*) для відкритого ґрунту є створення сортів, стійких до патогенів і шкідників, а для закритого ґрунту – створення сортів і гібридів універсального призначення.

Створення стійких сортів – довготривалий і складний селекційний процес, головним джерелом генів стійкості яких є дикі та напівкультурні види рослин. Отримання стійкого генотипу можливо лише при застосуванні сучасних схем, методів, оцінок та доборі. Сучасна селекція солодкого перцю спрямована на вирішення ключових завдань, пов'язаних із підвищення продуктивності, адаптації до змін клімату [6-7].

Наприклад, урожайність сучасних сортів, як-от Богатир, сягає 50-70 т/га, що робить вирощування економічно вигідним для фермерів та аграріїв. Цей сорт має підвищену стійкість до основних захворювань, таких як вертицильозне в'янення, фітофтороз та вірусні інфекції, що дозволяє зменшити використання фунгіцидів та інших хімічних засобів.

Основні напрями сучасної селекції солодкого перцю, покликані на забезпечення високих врожаїв, якості продукції та екологічної безпеки. Завдяки інноваційним підходам до створення сорти дозволяють вирощувати культуру в широкому спектрі умов, що сприяє задоволенню попиту на ринках України та навіть на міжнародних.

Бібліографія

1. Кравченко В. А., Приліпка О. В. Перець солодкий, баклажан. *Селекція, насінництво, технологія*. К.: За друга, 2009. 157 с.
2. Євтушенко М. Д. та ін. Імунітет рослин. К.: Колобіг, 2004. 303 с.
3. Кравченко В. А та ін. Селекція овочевих рослин: теорія і практика. К.: НуБіП, 2013. 362 с.
4. Особливості солодкого перцю? URL: Перець солодкий| Вирощування, догляд, добрива, шкідники, хвороби, історія. (дата звернення: 23.11.2024).
5. Каталог насіння провідних фірм світового ринку провідних фірм світового ринку: «Де Ройтер Сгдс», «Енза Заден», «Рійк Цваан», «Навартіс», «Нунемс».
6. Сучасні сорти солодкого перцю? URL: Найврожайніші сорти перцю – 5 солодких та 2 гірких сорти для теплиці та відкритого ґрунту. (дата звернення: 23.11.2024).
7. Юрченко С. О., Баган А. В., Шакалій С. М., Баган М. В., Гаврилов Д. О. Вплив позакореневого підживлення мікродобривом Оракул на урожайність перцю солодкого (*Capsicum annuum* L.). *Таврійський науковий вісник*. 2023. № 134. С. 208-214. DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2023.134.27> URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/16894>